

Bestyrelsens beretning 2022

Indholdsfortegnelse

DET STØRRE BILLEDE - INDLEDNING	3
OG HVAD KAN CICED SÅ GØRE?	5
UDVIKLINGSPROJEKTER	6
BOLIVIA	6
Kvalitetsuddannelse for fattige børn og unge fra det oprindelige quechua-folk i Potosí regionen	6
EKSIL-TIBET	7
Support to Education for Tibetans-in-Exile – fase IV og V.....	7
MONGOLIET.....	9
Better School Start – Better School Life	9
Children’s Ger	10
NEPAL.....	11
Preparing for the floods 2022	11
The Everest Network	11
Better Life – Educating and Keeping Children Safe in Helambu	12
PERU.....	13
Quality education for a sustainable future and full living in the Peruvian Amazon	13
Tanzania	14
Boosting Sign Language as the Language of the Deaf– CHAVITA	14
Supporting quality sign language interpretation services in Tanzania – TASLI.....	15
CICED SOM ORGANISATION	16
Bestyrelsens arbejde	16
CICEDs økonomi & hvordan bruger vi pengene.....	17
Informationsarbejde	17

Det større billede - indledning

Sidste års beretning måtte rumme en kommentar om Ruslands ulovlige og totalt uacceptable invasion af Ukraine. Der var to elementer i kommentaren den gang. Det ene handlede om brugen af dansk udviklingsbistand til at dække omkostningerne ved modtagelsen af ukrainske flygtninge. Sammen med en stribe andre danske udviklingsorganisationer understregede CICES, at vi syntes – og synes – at ukrainske flygtninge skal, ligesom andre flygtninge, tages godt imod og behandles ordentligt. Men vi kunne ikke se det rimelige i, at verdens fattigste skulle betale prisen.

Trods protesterne ville den daværende socialdemokratiske mindretalsregering ikke love, at der ikke ville komme yderligere beskæringer eller omallokeringer i udviklingsbistanden. Den nye SVM flertalsregering har da i det mindste fulgt, hvad der ikke blev lovet af dens forgænger.

Siden S-regeringens finanslovsudspil fra august 2022 har et bredt flertal i folketinget besluttet en Ukraine-fond til en værdi af næsten 7 milliarder kroner. Heraf tages de 1,2 milliarder kroner af udviklingsbistanden og går til civil støtte i Ukraine og andre østlige nabolande. Det betyder, at Ukraine i 2023 bliver den største modtager af dansk udviklingsbistand, som det også var tilfældet i 2022.

Ja, det vil sige, at det faktisk – igen – er Danmark, der bliver den allerstørste modtager af dansk udviklingsbistand. I S-regeringens finanslovsudspil var beløbet afsat til modtagelse af flygtninge i Danmark allerede rekordhøjt med 3.046,9 millioner kroner. I SVM-udspillet bliver det sat en tand i vejret til 3.358,2 millioner kroner. Resultatet er, at der bliver 13.354,9 millioner kroner tilbage til egentlig, bilateral udviklingsbistand – det laveste beløb siden 2018. (Kilde: Globalnyt d. 23. marts 2023)

Formelt er der intet til hinder for overflytningen af midler fra Afrikas fattige til humanitær hjælp i Ukraine, men i et etisk perspektiv kunne man måske have anstrengt sig for at finde pengene hos dem, der har bedre råd. I en af pressemeddelelserne om udspillet til Finanslov 2023 fremgår det, at der afsættes årligt én milliard kroner til en annullering af skatteforhøjelsen på selskabers ejendomsavancer. Sat på spidsen betyder det, at mens fattige i Afrika må undvære 1,2 milliarder i udviklingsbistand, så får dansk erhvervsliv og udenlandske investorer skattelettelser for et næsten tilsvarende beløb. Hvert år fra 2023 og frem.

Der er ingen af de ofte hævdede politiske nødvendigheder på spil. Det handler om politik, magtforhold og dermed politiske prioriteringer, læs: (om)fordelingspolitik. I en tid med krig i Ukraine, ændringer i det globale politiske landskab og uomgængelige krav til indsats mod klimaforandringer er det ikke overraskende – og slet ikke i en flertalsregering – at der er modsigelser og paradokser på spil. Se, for eksempel, følgende afsnit fra regeringens udviklingspolitiske prioriteringer 2023, som blev offentliggjort af Udenrigsministeriet samme dag som forslaget til finanslov 2023:

*Udviklingslande er ikke kun under pres hvad angår demokrati og menneskerettigheder. De seneste års mange, markante kriser sætter nu for alvor deres spor. COVID-19, energi- og fødevarerkrise og klimakrisen har hver især haft store og mærkbare konsekvenser. Verden er desværre langt fra indfrielse af Verdensmålene. **Særligt galt står det til i Afrika**, hvor udviklingen mange steder går den forkerte vej (CICEDs fremhævelse).*

(Regeringens udviklingspolitiske prioriteringer 2023, Udenrigsministeriet marts 2023, s. 2)

I ugen op til SVM-regeringens forslag til finanslov og udviklingspolitiske prioriteringer 2023 præsenterede FN's klimapanel IPCC sin klimarapport 2023. FN's generalsekretær António Guterres gav præsentationen af rapporten følgende ord med på vejen:

Kære venner, menneskeheden befinder sig på tynd is - og den is smelter hurtigt.

Som det fremgår af dagens rapport fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC), er mennesket ansvarlig for stort set al global opvarmning i de sidste 200 år.

Temperaturstigningstakten i det sidste halve århundrede er den højeste i 2000 år.

Koncentrationerne af kuldioxid er de højeste i mindst 2 millioner år.

Klimatidsbomben tikker.

Men dagens IPCC-rapport er en vejledning i, hvordan man kan desarmere klimatidsbomben.

Det er en overlevelsesvejledning for menneskeheden. Som det fremgår af rapporten, er det muligt at nå grænsen på 1,5 °C. Men det vil kræve et kvantespring i klimaindsatsen.

Denne rapport er et klart signal om at fremskynde klimaindsatsen massivt i alle lande og alle sektorer og inden for alle tidsrammer.

*Kort sagt har vores verden brug for klimaindsats på alle fronter - **everything, everywhere, all at once.***

([UN Press Release 20 March 2023](#) – uofficiel oversættelse)

I sidste års beretning fyldte corona-pandemiens konsekvenser for uddannelse i verdens fattigste lande en del. Selv om indsatserne for mere og bedre uddannelse er ved at komme i omdrejninger på globalt plan, så er udfordringen stadig massiv. Der findes endnu ikke globale data, der fortæller, hvordan det går med at indhente det læringstab, som især de fattigste, uden adgang til internet og online-undervisning, led under de langvarige skolenedlukninger. Hvad vi ved er, at den internationale bistand til uddannelse i det globale Syd har været stagnerende gennem flere år, og at budgetter til uddannelse under corona-pandemien led det største knæk i de

fattigste lande, hvor 40% af landene i gennemsnit sænkede udgifterne til uddannelse med 13,5%. (*Education Finance Watch, Verdensbanken*). I det perspektiv er der desværre heller ikke megen opmuntring at finde i forslag til Finanslov 2023, hvor det danske bidrag til Global Partnership for Education fastholdes uændret på 250 mio. kr., mens bidraget til akutindsatser via FN's Education Cannot Wait vokser fra beskedne 75 til 85 mio. kr.

Og selvom vi ikke har aktuelle data på læringsefterslæbet i de fattigste lande, så konstateres det i FN-regi, at der trods internationale tilsagn og løfter og visse fremskridt stadig er 263 millioner børn og unge som ikke er i skole. Verdensmål # 4 om kvalitetsuddannelse til alle i år 2030 er i øget risiko.

Og hvad kan CICED så gøre?

Tja, det er jo ret beskedent, hvad en miniput organisation som CICED kan gøre ved nogle af disse massivt store nationale og globale forhold, der ikke ligefrem understøtter indfrielsen af FN's Verdensmål 2030. Mål, som alle aktører – regeringer og civilsamfund medregnet – har forpligtet hinanden på.

Vi har bevidst valgt indledningsvist at trække situationen skarpt op, når den betragtes i fugleperspektiv, for netop det perspektiv sætter den store ramme for CICEDs samlede virke. Det er det store perspektiv, der har betydning for retningen i CICEDs arbejde, sådan som den vil blive skitseret i vores arbejdsprogram for 2023-2024, der fremlægges i forlængelse af denne beretning.

Men inden vi udstikker kursen for vores indsatser i det kommende år, så lad os fokusere på beretningerne om, hvad vi har bedrevet siden generalforsamlingen i 2022. Vi sætter først fokus på indsatser med vores partnere i Bolivia, Eksil-Tibet, Mongoliet, Nepal, Peru og Tanzania. Derefter retter vi blikket indad og ser på, hvordan det går med CICED som organisation og med vores kontakt til og kommunikation med medlemmer, bidragsydere og den bredere offentlighed.

Beretning godkendt på bestyrelsesmøde

København, d. 17. april 2024

Johnny Baltzersen

Forperson

Jette Luna

Næstforperson

Udviklingsprojekter

CICEDs engagement i udviklingsprojekter i fattige lande er forankret i et meget solidt lande- og temakendskab samt i partnerskaber med organisationer og deres ledelser, som vi har et tilsvarende solidt og tillidsfuldt kendskab til. Samtidig balancerer vi vores engagementer med vores kendte menneskelige og økonomiske ressourcer. Vores samlede kapacitet i perioden 2022-2023 rakte til 11 engagementer med 8 forskellige partnere i 6 lande.

CICEDs projekter bidrager efter bedste evne til opfyldelse af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Verdensmålene er afspejlet i projekternes målsætninger og strategier.

Der er i alt 17 verdensmål og CICEDs indsatser fokuserer traditionelt på

- # 1: afskaf fattigdom
- # 4: kvalitetsuddannelse
- # 5: ligestilling mellem kønnene
- # 10: mindre ulighed
- # 17: partnerskaber for handling

Men mål #13: klimaindsats er blevet en uomgængelig del af enhver udviklingsorganisations dagsorden. Som det vil fremgå af det følgende, er indsatser ift. klima og klimatilpasning nu også en del af CICEDs arbejde.

BOLIVIA

Kvalitetsuddannelse for fattige børn og unge fra det oprindelige quechua-folk i Potosí regionen

Med en ekstern evaluering gennemført i sommeren 2022 blev der sat punktum for projektet ved årets udgang, og vi er i gang med afrapportering til CISU. Det er derfor oplagt i beretningen at fokusere på de hovedkonklusioner, som kan udledes af evaluering og slutrapportering:

- Det pædagogiske og didaktiske materialer, der er udviklet i projektperioden, er efter lærernes vurdering, det eneste materiale indenfor tosproget interkulturel undervisning i Bolivia, der reelt kan anvendes i en undervisning. En evaluering af brugen af materialet viser, at det anvendes i majoriteten af undervisningen i projektets skoler, og at alle lærere bruger det. Brugen af materialet har medført en langt mere interessant undervisning og sikret børn og unge en bedre udvikling af quechua, herunder udvikling af læse og skrivekompetencer
- Det vigtigste resultat af den uddannelsesstrategi, som projektet har gennemført, er uden tvivl styrkelsen af lærernes kompetencer i læsning og en standardiseret skrivning i quechua. Lærernes kompetencer er opnået gennem de planlagte uddannelsesworkshops i standardiseret skrivning - både de virtuelle og de fysiske, som projektet har afholdt.

- De virtuelle workshops har medført en fastholdelse af lærerne i projektet. Udskeftningen af lærere har i projektperioden været meget lav
- Udvikling af de socio-produktive projekter har resulteret i en betydelig bedre og mere varieret kost for børn og unge. Produkterne er blevet anvendt som et supplement til den skolemad, som primært består af vitamin-kiks, som alle elever i Bolivia ifølge loven dagligt skal tilbydes. Desuden er produkterne blevet anvendt i den kost de unge i skolehjemmene indtager og har medført en langt mere varieret og sund kost på skolehjemmene, bl.a. i form af friske salater og rodfrugter til brug i supper
- Der er opnået tæt og yderst godt samarbejde med uddannelsesmyndighederne i Potosí og med de lokale skoleledere. Resultatet at dette samarbejde er bl.a. at myndighederne har godkendt det undervisningsmateriale, som projektet har udarbejdet og også de uddannelsesbeviser, der er udarbejdet i forhold til læreres deltagelse i efteruddannelseskurserne
- Der er optaget flere unge i skolehjemmene end forventet. Årsagen er, at mange af de familier der er udvandret til byerne pga. Covid19 har sendt deres børn tilbage til skolerne i landsbyerne, herunder til skolehjemmene

Der er også områder hvor det ikke er gået helt som ønsket:

- Projektet støttede udvikling af produkter, som især børnenes mødre var involveret i. Desværre blev indsatsen for ad-hoc præget uden klar strategi for afsætning.
- Børn og unge har ikke i tilstrækkelig grad deltaget i udviklingen af produktive projekter, og der blev ikke udviklet pædagogiske aktiviteter i forhold til at involvere børn og unge. COVID-19 betød lærernes hyppige fravær, og det har haft stor negativ indvirkning på lærernes tilgang til de produktive elementer. Lærerne nåede ikke at udvikle ejerskab og der blev ikke udviklet strategier for afsætning af produkterne.
- Der var ikke afsat nok midler til udvikling af skolehjem. Der var ikke tilstrækkelig med penge midler til indkøb af inventar, både stole og borde til de stigende antal unge, men også spil, sportsudstyr så som fodbolde etc., som kunne give de unge en mere aktiv fritid i skolehjemmene
- Set i lyset af de generelt få projektansatte, har projektet været meget ambitiøst og projektområdet har været meget stort (stort antal skoler og kommuner)

EKSIL-TIBET

Support to Education for Tibetans-in-Exile – fase IV og V

Dansk bistand til uddannelse i det eksil-tibetanske samfund startede tilbage i 2003-04. CISED har koordineret bistanden siden 2014 og samarbejdet fortsætter nu med en femte fase, der strækker sig fra september 2021 til august 2025 med et budget på knap 10 millioner kroner.

Efter corona-begrænsninger i det første år, er den femte fase er langsomt ved at udrulle de planlagte aktiviteter, der understøtter indfrielse af de i alt seks målsætninger, der kan beskrives således:

- Tilpasning af skolestruktur til det faldende elevtal
- Efteruddannelse af lærere og skoleledere og bedre kundskaber og færdigheder blandt eleverne
- Flere moderne ord og koncepter i det tibetanske sprog
- Opdateret læseplaner og undervisningsmaterialer
- Bedre faciliteter på udvalgte skoler
- Flere studerende på videregående uddannelser

I den forgangne periode har vores partner *Department of Education* ved den eksil-tibetanske administration i Dharamsala det nordlige Indien blandt andet leveret på stort set alle delmålsætninger:

Det faldende elevtal, som skyldes næsten ingen tilflyttere fra Tibet i Kina, migration fra det eksil-tibetanske samfund og en stadig faldende fødselsrate, betyder at den eksisterende skolestruktur må på skrup. I perioden er 3 skoler lagt sammen og to andre skoler har ændret status til kun at være grundskoler.

Den eksil-tibetanske uddannelsespolitik går på to ben, nemlig bevarelse af tibetansk sprog og uddannelsestradition og modernisering af indhold til at møde vidensbehov i det 21. århundrede. Centralt i denne bestræbelse står undervisning i og bemestring af *riglam*, der også kendes som tibetansk eller buddhistisk dialektik. I perioden har omkring 60 lærere været på efteruddannelse og et par-og-tyve skoler har gennemført *riglam* workshops for elever og lærere. Indsatsen er blevet fulgt til dørs af et nyt undervisningsmateriale og en håndbog i *riglam*.

Fjorten skolers lærere og elever har været involveret i kortlægning af kundskabs- og færdighedsniveau med henblik på videreudvikling af efteruddannelseskurser og revision af materialer til styrkelse af det tibetanske sprog.

Der er udgivet nye undervisningsmaterialer i

- Tibetansk for første klasse
- matematik for 10. klasse
- naturvidenskab for 7. og 8. klasse
- samfundsvidenskab for 6.,7. og 8. klasse
- forbedring af portalen til indlæring af tibetansk sprog (www.bodyiglobjong.com) iværksat

Kommissionen for modernisering af det tibetanske sprog har godkendt 900 nye ord og begreber, som også er gjort tilgængelige på den meget brugte app TibTerm. I alt 50 studerende har fået stipendier til videregående uddannelser.

Desværre har det endnu ikke været muligt at besøge projektet, men månedlige online-møder og kvartalsrapporter sikrer, at vi har god kommunikation og monitorering af projektet.

MONGOLIET

Better School Start – Better School Life

Efter to års corona-pandemi, som ramme for implementering af projektet, blev 2022 året, hvor vi for alvor – om man så må sige – kom ud over stepperne.

Partner MAPSSD kontoret i Ulaanbaatar fortsatte den ugentlig kontakt via telefon og Facebookgruppe med de 62 lokalafdelinger spredt ud over hele Mongoliet. Lokalafdelingerne har løbende rapporteret om indsats og udfordringer, fået hjælp af ledelsen i Ulaanbaatar og gode ideer fra andre lokalafdelinger. Det eneste, der ikke kunne lade sig gøre siden november 2019 var afholdelsen af fysiske kurser, seminarer og regionale workshops. Men også det blev der delvist lavet om på i 2022.

'Delvist' er med fuldt overlæg, for planlagte kurser blev igen afholdt online i hhv. foråret 2022 og i efteråret. I begge runder blev det til online kurser med først de lærere, der koordinerer indsatsen med skoleforberedelse for nomadebørn og dernæst for de børn, der er indlogeret på skolernes kostafdelinger.

Traditionen tro landede MAPSSD årsrapport kort efter årsskiftet. Her kan vi læse at:

- Pædagogiske materialer til førskolebørn og vejledninger til forældre revideret, trykt og fordelt via de 62 lokalafdelinger. Yderligere 1000 børn og deres familier deltager i indsatsen, der bringer det samlede tal over 2500 børn. Det er ca. 500 færre børn end antaget ved projektets begyndelse, hvor COVID-19 ikke indgik i planlægningen.
- Ifølge rapporter fra lærerne fortsætter de positive resultater ift. nomadebørns sociale og faglige kompetencer. Børnene fungerer socialt bedre og klarer sig også fagligt godt sammenlignet med tidligere, hvor nomadebørn ikke var involveret i førskolepædagogiske indsatser.
- Der er dog også skoler, hvor andelen af nomadebørn, der blev vurderet 'ikke fuldt parate til skolestart' i september 2022 var for lav. Årsagerne hertil er ved at blive kortlagt, så indsatsen fra 2023 justeres.
- Det går også godt med den anden del af projektets fokus, nemlig forbedring af vilkår på skolernes kostafdelinger. Elever og forældre rapporterer om tilfredshed med forholdene. Projektet har fordelt penge til kostafdelinger, hvor personale og elever i fællesskab har indkøbt spil, bøger og andet.
- Der blev gennemført tre regionale workshops i juli-august, men desværre kun med i alt 26 deltagende skoler. Corona-pandemien havde betydet udsættelse af de højt skattede byjubilæer, hvor skolen er den helt centrale aktør. Mange af Mongoliets nuværende 330 landdistrikter blev formelt oprettet i starten af 1950'erne via en administrativ reform og et stort antal landdistrikter skulle derfor have fejret 70 års jubilæum under corona-

nedlukningen i 2020 og 2021. Så der var akkumuleret festivitasefterslæb, da corona var overstået i 2022.

Children's Ger

I dette skoleår går 30 studerende i alderen 8-34 år på projektskolen. Otte af dem er nye i skolen. Takket være en donation fra CICED modtog alle elever ved skoleårets start nye undervisningsmaterialer. Der er fortsat undervisning i to hold fra 8.30-12.00 og fra 13-16.30, så de, der skal arbejde, passe på syge eller ældre familiemedlemmer eller yngre søskende, stadig kan deltage i undervisningen.

De fleste af eleverne er delvist forældreløse og/eller er blevet forladt af mindst én af deres forældre. Alle elever får et varierende varmt måltid til frokost, te, frugt og grøntsager hver dag. For mange af dem er dette det eneste rigtige måltid på dagen. Skolens legeplads er populær i pauserne; den er stadig den eneste af sin slags i det store Byankhoshoo-område, hvor børnene og de unge bor. Desværre kom vinteren usædvanligt tidligt og pludseligt med så hård frost, at alle skoler lukkede i et par dage.

Da børn og unge under fattige forhold ikke har kunnet deltage i onlineundervisning under corona-pandemien, er der nu store læringshuller, der skal indhentes. For at kompensere – også for fravær på grund af sygdom – aflægger skolens lærer hjemmebesøg. Som anerkendelse af hendes indsats blev fru Munkhtungalag tildelt en medalje ved et dekret fra den mongolske præsident.

Skolens team gør sig i øvrigt også bekendt med forholdene hjemme hos de elever, der ikke støttes af personlige sponsorater. Teamet overdrager donationer til alle sponsorfamilierne hver måned og hjælper med råd og dåd, og giver også en hånd med ved for eksempel indkøb af filt til isolering af jurterne/gerene.

Efter endnu et indsamlingsløb på skolernes motionsdag i 2022 kunne Ryparken Lille Skole sende over 10.000 kr. afsted til Children's Ger. Pengene blev sammen med et ekstra-bidrag på 5.500 kr. fra CICED brugt til at iføre alle børn og unge varme sko og vinterjakker.

Derudover har CICEDs faste bidragsydere til Children's Ger i regnskabsåret 2022 bidraget med yderligere 47.000 kr., som er overført ubeskåret til Children's Ger.

NEPAL

Preparing for the floods 2022

Belært af de voldsomme oversvømmelser i Helambu i 2021 gjorde vi sammen med vores partner JUST Nepal Foundation brug af en ny pulje *Anticipatory Action* hos CISU til indsatser for klimatilpasning.

Indsatsen varede tre måneder fra juli til september og havde som sit overordnede formål med interventionen var at forberede og beskytte de mest sårbare grupper i Helambu mod potentielle katastrofer under monsunen i 2022.

De ønskede virkninger blev opnået. De marginaliserede og sårbare grupper, som var udelukket under tidligere katastrofer, fik støtte. Aktiviteterne mobiliserede forskellige aktører, herunder unge, medlemmer af lokalsamfundet og de ansvarlige i hele Helambu Rural Municipality.

Der er registreret en øget viden, tillid og kapacitet til at forberede sig på fremtidige katastrofer. Kommunikationsplatforme, herunder en partcipatorisk radiokampagne, øgede lokalbefolkningens engagement, hvor både medlemmer af lokalsamfundet og nyvalgte lokalpolitikere gav deres mening til kende. Der blev ikke rapporteret om nogen dødsfald under monsunen, og der blev heller ikke registreret tilfælde af handel med børn (trafficking).

The Everest Network

Nepal er meget sårbar over for klimaforandringer og naturkatastrofer. Stigende temperaturer, smeltende gletsjere og mere intens nedbør forventes at øge klimarelaterede udfordringer. Kvinder, oprindelige folk og andre marginaliserede grupper er ofte udelukket fra løbende udviklingstiltag, og de lider stærkt under tiltagende omfang, øget hyppighed og den kaskadelignende forbindelse, der er mellem klimaforandringerne og naturkatastroferne.

Nepals føderale regering lovede 80% af sit klimarelaterede budget til lokal ledet tilpasning. Men lokale myndigheder, lokalsamfund og lokale CBO'er har ringe viden om klimaforandringer og klimatilpasning. Og de har ringe viden om, hvordan de søger om de midler, som regeringen har afsat. Derfor blev The Everest Netværk sat i verden med det formål at fremme medlemmernes forståelse af, hvordan man støtter samfund i at tilpasse sig den voksende usikkerhed i kølvandet på klimaforandringer, og for at udvikle beredskab til at mindske konsekvenserne af naturkatastrofer. Deltagerne i netværket ønsker også at advokere for lokalsamfundene, så de bliver centrale i udformningen, planlægningen og gennemførelsen af tilpasnings- og beredskabsinterventioner.

Netværket mødes regelmæssigt og afholder online seminarer med højt profilerede facilitatorer, der deler deres viden og rådgiver om bæredygtige lokale tilpasningsmodeller.

Netværket, der tæller 17 små organisationer med meget forskelligt fokus. Krumtap og koordinator i netværket er CICEDEs partner, Just Nepal Foundation. Vi modtog en mindre CISU-bevilling i 2022 til opstart og etablering af de institutionelle rammer for netværket. Omkring

halvdelen af netværkets medlemmer har danske partnere, der støttes af CISU. Så på en måde etablerer vi netværk i flere lag.

Better Life – Educating and Keeping Children Safe in Helambu

Det overordnede mål for projektet er, at forældre og lokalsamfund i 34 skoledistrikter engageres til at deltage i og bidrage til det liv, som deres børn lever inden for rammerne af de lokale skoler. Vi står over for en ganske vanskelig opgave, da vi bogstaveligt talt udfordrer århundreders kastebaseret apartheid. De fleste skoler drives af højkastegrupper. De var traditionelt læsere af og lærere i de hellige skrifter, og blev derfor også til den uddannede elite. De samfund, som højkastegrupperne betjener i Helambu, er traditionelt ekskluderede grupper, der har levet isoleret og undertrykt i århundreder. Derfor handler den igangværende indsats i høj grad om omfordeling af magt. I den omfordelingsproces handler det også om, at de involverede får blik for den ofte ubevidste, men totalt tilstedeværende, arv af magt eller ikke-magt.

Efter mange forsinkelser på grund af Covid-19 og massive oversvømmelser i projektområdet kom projektet for alvor i gang i løbet af 2022. Det otte personers store team, der gennem "SEE it" metoden, havde kortlagt lokalsamfundenes styrker og udfordringer, tog ophold i landsbyerne og på skolerne.

Særligt to problemstillinger var i fokus.

Den første handler om, at skolestyrelser og forældre-lærerforeningen kun eksisterede på papiret. Faktisk var det skolelederen alene, der udpegede udvalgene. Ingen valg fandt nogensinde sted, og gennem håndplukkede bestyrelsesmedlemmer havde skolelederen i praksis magt til at afgøre alle spørgsmål omkring skolelivet. Mange formænd (og de er alle mænd) for skolebestyrelserne boede ikke engang i området. Lokale ressourcer, der kunne berige skolelivet, blev ignoreret, ligesom forældrenes officielle ret til at sidde på halvdelen af udvalgspladserne blev det.

Et andet alarmerende problem, der blev kortlagt, var, at mange børn i området led af alvorlige handicap relateret til dårlig prænatal pleje eller skjulte handicap relateret til alkoholafhængighed.

Disse to spørgsmål blev tacklet med succes:

I løbet af 2022 blev der i hele amtet afholdt **officielle valg til skolebestyrelser**. JNF kæmpede for retfærdige valg, distribuerede information til lokalsamfund, lobbyede med en håndfuld skoleledere, der støtter forandring og støttede nøglepersoner fra sårbare samfund til at komme frem og stille op til valg.

Resultatet var, at 30% af skolerne faktisk afholdt reelle åbne valg med stemmeurner osv. Resten afholdt semivalg, hvor de personer, der ønskede at deltage i udvalgene, mødte op på en bestemt

dag, hvor gruppen valgte medlemmerne. Kun fire skoler nægtede at deltage. Resultatet er, at ingen udvalg har medlemmer, der bor uden for området, alle udvalg lever op til forældrevoteordningen. På samme måde er der nu dannet forældre-lærerforeninger i alle skoler med bred deltagelse.

Som vi alle ved, kan det være nytteløst at sidde i udvalg, hvis man ikke kan give udtryk for sine synspunkter. JNF faciliterer grupperne og leder diskussioner om inklusion og hvordan man sammen kan lave bedre skoler.

I løbet af året dokumenterede JNF detaljeret **behovene hos børn med handicap** og inviterede en specialiseret handicaporganisation, Resource Center for Rehabilitation and Development til at deltage i arbejdet i lokalsamfundene. Over 60 børn og deres familier begyndte at modtage hjælp, hvor der tidligere ikke var nogen støtte overhovedet.

PERU

Quality education for a sustainable future and full living in the Peruvian Amazon

Efter et par års forberedelse lykkedes det endelig i 2022 at få godkendt vores projekt med vores to partnere i Peru Amazonas, nemlig Formabiap og The Chaikuni Institute. Projektet havde startskud d. 1. juli 2022 og løber frem til 30.6.2025. Med start midt i året og ferieperioder i både Danmark og Peru, hvor skolesemesteret slutter i december for at starte igen i marts, er det begrænset, hvor mange aktiviteter, der kan berettes om gennemført i perioden.

Projektets formålet er at styrke det interkulturelle medborgerskab hos de oprindelige Amazonasbefolkninger Kichwa, Kukama-Kukamiria og Shawi. Det betyder i kort form, at uddannelser skal bedre afspejle de lokale vilkår og at lokalt relevante uddannelser skal styrke lokalsamfundenes kapacitet og evne til at være aktive aktører i bevarelse og bæredygtig udnyttelse af regnskoven. Oprindelige folk har ikke nogen stærk stemme i kampen for deres levevilkår. Det skal projektet ændre på.

Den politiske ustabilitet i Peru i 2022 førte til blandt andet til forskellige forsøg på at indskrænke de oprindelige folks rettigheder, herunder retten til anvendelse af eget sprog i det såkaldte IBE institutioner (Intercultural Bilingual Institutions). Angrebene på rettighederne førte til massive protesterne og undergravning af hævdvundne rettigheder er indtil videre afblæst.

I denne komplekse politiske kontekst for uddannelse af oprindelige folk blev følgende projektaktiviteter gennemført i løbet af dette semester:

- Tilrettelæggelse af et koordinerings- og præsentationsmøde med mindst 17 repræsentanter for oprindelige græsrodsorganisationer og de lokale uddannelsesforvaltningsenheder (UGEL) i Nauta, Maynas, Alto Amazonas og Requena.
- Gennemførelse af 4-dages workshop-seminar for Formabiap-specialister med ekspertrådgivere om diversificering af læseplaner.
- Gennemførelse af demonstrationsbesøg for 30 studerende, akademikere og lærere fra Formabiap til Chaikuni Permakulturcenter for at udveksle erfaringer og lære om bæredygtige produktionsteknologier.
- Et besøg og en koordineringsworkshop i hvert af de 14 prioriterede samfund med lærere, samfundsmyndigheder, lokale ledere og forældre.
- Gennemførelse af et 4-dages workshop-seminar for Formabiap-specialister med specialiserede rådgivere med henblik på at udvikle retningslinjer for forskning og præprofessionel praksis for fremtidige IBE-lærere med en miljøproduktiv tilgang.

TANZANIA

Boosting Sign Language as the Language of the Deaf– CHAVITA

Projektet sluttede ved udgangen af september 2022. I den afsluttende rapport kunne vi med tilfredshed skrive, at det overordnede formål med projektet var nået, nemlig at forbedre døve borgeres og deres organisationers evne og kapacitet til at kæmpe for opfyldelsen af deres rettigheder med særligt fokus på deres adgang til information og kommunikation gennem praktisk anerkendelse af tegnsprog som døvesprog.

De følgende delresultater understøtter konklusionen:

- Styrket kapacitet til at føre oplysningskampagner og fortalervirksomhed - CHAVITA's hovedkvarter og ansatte og frivillige i CHAVITA-afdelinger i tre pilotområder, efterfulgt af
- Effektivt gennemførte oplysningskampagner om døve menneskers rettigheder, herunder fokuseret kampagnevirksomhed i forbindelse med den internationale døveuge,
- Oplysningskampagne understøttet af de store medier - tv-stationer og aviser
- Workshops med lokale myndigheder og udarbejdelse af retningslinjer og ideer til, hvordan myndigheder bedre kan servicere døve medborgere.
- En online-tegnsprogsordbogen udviklet og taget i brug for at forbedre den vigtige kommunikation mellem døve, deres familier, uddannelsesudbydere, det omgivende samfund og offentlige myndigheder.

- En systematisk gennemgang af erfaringerne fra aktiviteterne i de tre pilotområder med henblik på at informere om kapacitetsopbygning og oplysningskampagner på nationalt plan
- Og i sidste ende udvikling af en strategi og handlingsplan for landsdækkende udveksling af erfaringer og bedste praksis fra interventionerne i de tre pilotområder, en national indsats, der i høj grad understøttes af en øget brug af den online ordbog, der er udviklet via denne intervention.

I de tre regioner blev døve mennesker inddraget i uddannelsesaktiviteter for at øge deres viden om vigtige konventioner og lovgivninger, der støtter deres rettigheder som handicappede personer. Lokale og nationale medier var involveret i oplysningsarbejdet.

Workshops og festlige arrangementer i forbindelse med den internationale døve uge styrkede oplysningskampagnerne om døve rettigheder og henvendte sig til og involverede lokalsamfund, medier, politiske beslutningstagere og lokale forvaltninger.

Lokale afdelinger af CHAVITA blev uddannet i oplysningskampagner og fortalervirksomhed og udviklede planer for fortsat fortalervirksomhed efter interventionen. De døve, deres lokale og nationale organisationer og lokale myndigheder udarbejdede idéer til god praksis for at sikre en smidig kommunikation mellem døve og offentlige tjenesteudbydere.

Udviklingen af en online-tegnsprogsordbog var afgørende for at fremme tegnsproget som de døves sprog. Den vil i høj grad støtte døve menneskers kommunikation med det omgivende samfund i almindelighed og forskellige offentlige myndigheder og andre tjenesteudbydere. Ud fra dette perspektiv spiller ordbogen på tegnsprog også en strategisk rolle i styrkelsen af døve menneskers muligheder for at blive aktive og engagerede borgere i det tanzaniske samfund.

Supporting quality sign language interpretation services in Tanzania – TASLI

Projektet startede 1. april 2022 og løber frem til september 2023.

Formålet med indsatsen er at styrke inklusion af døve i det tanzaniske samfund. Det skal ske gennem en forøgelse af kapaciteten og kvaliteten af tegnsprogstolkning.

Tegnsprogstolkning i Tanzania er i øjeblikket af dårlig kvalitet, og antallet af tolke er for lille til at imødekomme en konstant stigende efterspørgsel efter tolkning. Tegnsprogstolkning er en af de vigtigste nøgler til døves integration og aktive deltagelse i samfundet.

Projektet retter sig især mod kapacitetsopbygning af tegnsprogstolke hos tolkenes organisation TASLI og hos de døves organisation CHAVITA, samt blandt tegnsprogstolkestuderende på University of Dar es Salaam.

I perioden er der gennemført

- 2-dages seminar om tegnsprogstolkning med deltagelse fra TASLI og CHAVITA, som førte til en bedre forståelse af og en vejledning i den optimale brug af tegnsprogstolke
- 2-dages workshop med 8 TASLI-bestyrelsesmedlemmer og -koordinatorer med fokus på styrkelse af TASLI som organisation. TASLI melder om bedre praktiske færdigheder

inden for udarbejdelse af forslag til fundraising, rapportering til donorer og opretholdelse af donorinteresse gennem effektiv kontraktforvaltning. Endvidere fik TASLI bedre færdigheder til at udforme strategier og tilgange til effektiv kommunikation.

- 3 dages workshop med fokus på overførsel af viden fra den gamle til den nye TASLI bestyrelse:
 - Det nye TASLI-bestyrelsesmedlem har øget sin selvbevidsthed, rolle, funktioner og ansvar for en vellykket
 - De nye TASLI-bestyrelsesmedlemmer har en god forståelse af organisationens systemer, værdier, strukturer, deres rolle og ansvar som ledere af organisationen.
 - De nye TASLI-bestyrelsesmedlemmer har erhvervet færdigheder og viden om passende adfærdsmæssige reaktioner for at øge engagement og samarbejde fra andre og dermed øge organisationens effektivitet.
- En uges undervisning i tegnsprogstolkning etik, metode og praksis med oplæg fra CICEDs to projektkoordinatorer og en ekstern underviser.

Derudover har der været afholdt 6 onlinemøder mellem TASLI og CICED med fokus på projektmplementering og -monitorering.

CICED som organisation

BESTYRELSENS ARBEJDE

I perioden har vi afholdt 10 bestyrelsesmøder

Udover specifikke emner til debat og beslutning omfatter hvert bestyrelsesmøde en opdatering på, hvordan det går med vores projekter. Selvom det daglige ansvar for de respektive projekter er fordelt på bestyrelsens medlemmer, så er bestyrelsen kollektivt ansvarlig for alt, hvad CICED engagerer sig i. Hvert møde drøfter også ideer til nyhedsbreve og andre informationsindsatser.

Det kollektive ansvar for CICEDs virke gælder naturligvis også økonomien. Derfor gennemgås hver tredje måned alle CICEDs konti – driftskonto og projektkonti – grundigt og i fællesskab, og bestyrelsens vurdering/kommentarer/godkendelse føres til protokol.

CICEDS ØKONOMI & HVORDAN BRUGER VI PENGENE

Fra første færd var stifterne af CISED som forening enige om, at udgifter til administration og øvrig drift skulle holdes så lave som muligt. Vi havde og har stadig ingen udgifter til fast husleje og ansat personale. CICEDs bestyrelse og andre arbejder frivilligt og ulønnet.

Vi overfører fortsat alle frivillige bidrag ubeskåret, kontingentet – eller medlemsbidrag - er uændret på 100 kroner årligt og driftsomkostninger er holdt på et minimum, men gennem administrationsbidrag fra projekter finansieret af CISU og Udenrigsministeriet er CISED efterhånden blevet økonomisk godt polstret.

Ved afslutning af første kvartal 2023, hvor denne beretning skrives, balancerer CICEDs bankkonto med 670.000 kroner. Vi har ingen gæld eller andre udeståender.

I beretningsperioden har vi - udover de indsamlede frivillige bidrag til Children's Ger - kunnet overføre 125.000 til støtte for aktiviteter, der supplerer de igangværende projekter i Helambu, Nepal.

Kort før generalforsamlingen 2022 var CISED ved et uheldigt sammenfald af fejl hos os selv og hos vores bank Merkur Andelskasse, der pludselig accepterede kun én godkender på overførsler, blevet narret til at overføre 35.320 kr. til fupkonto i udlandet. Beløbet var indeholdt i budget 2022 og er naturligvis medtaget i det reviderede regnskab for 2022.

Den uheldige episode førte til, at CISED nu har en detaljeret Administrationsmanual, der også fastlægger helt sikre procedure for godkendelse af udbetalinger og overførsler.

CICEDs medlemstal ligger stabilt omkring 100 medlemmer. Sådan har det set ud i de sidste 8-10 år. Og det er vi meget glade for, og vi værdsætter virkelig den loyalitet, som mangeårige medlemmer og støtter viser os. Vi ville gerne have flere medlemmer, men vi har endnu ikke fundet den trylleformular – eller de mange ekstra timer, der skal til, for at øge medlemstallet markant.

INFORMATION SARBEJDE

Der er to centrale dimensioner i CICEDs informationsarbejde.

For det første synes vi, at vores medlemmer og støtter har krav på at vide, hvad vi går og laver, når nu de viser os den tillid at støtte CISED på den ene eller anden måde.

For det andet, så afhænger den offentlige støtte til civilsamfundsorganisationers indsats med partnere i verdens fattige lande af, at politikere og offentlighed – læs skatteborgere – har så solid viden som muligt om, hvad bistandsmidlerne bliver brugt til.

Vi har tilstræbt at gøre nyhedsbrevene, der udsendes via e-mail medlemmer og andre, der har sagt ja til at modtage nyheder fra CISED, til den centrale nyhedsformidling. Men, vi forsøger samtidig at gøre hjemmesiden til en platform, hvor man løbende kan følge, hvad der sker i vores

projekter. Derfor opslås artikler og nyheder via CICED NYT og på hjemmesidens nyhedsblog og vice versa.

Vi har i perioden udsendt i alt 41 nyhedsbreve. Senest har vi inkluderet artikler fra FN's nyhedstjeneste for derigennem at øge opmærksomheden på FNs arbejde inden for områder med relevans for CICEDs virke.

Vi har som ambition at give mere stemme direkte til vores partnere. Vi har bragt fortællinger og kommentarer direkte fra partnere i Bolivia, Mongoliet, Nepal og Tanzania. Så det går fremad med, men der er et godt stykke vej endnu, før vi har nået et niveau, som vi selv synes er tilfredsstillende. Udfordringen er såmænd ikke, at der mangler stemmer eller gode historier. Udfordringen er blot, at der er for få timer i døgnet.

CICED-medlemmer, der også er på Facebook, har sikkert bemærket, at vores brug af platformen er svingende. Det bliver den nok ved med at være, da vi ikke har ressourcer til at prioritere brugen af sociale medier i forhold til den direkte kommunikation med medlemmer og støtter.

